

Sygn. akt I CSK 107/21

## POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z wniosku G.S.  
przy uczestnictwie A.C. i R.G.  
o stwierdzenie nabycia spadku,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 października 2021 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika R.G.  
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.  
z dnia 18 lutego 2020 r., sygn. akt I Ca (...)

- 1) odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2) oddala wniosek o zasądzenie kosztów postępowania  
na rzecz wnioskodawcy**

### UZASADNIENIE

Uczestnik R.G. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 lutego 2020 r., sygn. akt I Ca (...), wnosząc o jej przyjęcie z uwagi na oczywistą zasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie. Przesłanki te wymagają oceny, jeżeli skarga jest dopuszczalna.

Rozważając zatem w pierwszej kolejności kwestię dopuszczalności skargi, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie.

W podstawach skargi przytoczono szereg przepisów prawa materialnego, wskazując, że ich naruszenie polega na błędnej wykładni bądź niewłaściwym zastosowaniu. To naruszenie polega na przyjęciu, że do złożenia ostatniej woli i działania spadkodawczyni z zamiarem testowania nie doszło i przez to uznanie, że testament pozbawiony *animus testandi* to testament nieistniejący. Ponadto skarżący wskazał, że naruszenie przepisów prawa materialnego polegało na przyjęciu, że spadkodawczyni nie dokonała rozrządzenia swym majątkiem w formie testamentu, chociaż materiał dowodowy wskazywał co innego, na przyjęciu, że rozbieżności w zeznaniach świadków i szereg innych wyszczególnionych okoliczności uzasadniają taki wniosek. W konkluzji skarżący stwierdził, że wszystkie te naruszenia doprowadziły „do błędnego przyjęcia, że w sprawie spadkodawczyni nie sporządziła wywołującego skutki prawne w świetle art. 952 § 1 k.c. testamentu ustnego, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu i jego zastosowanie wraz z art. 943, 946, 947, 952 § 2 w związku

z art. 955, 956 i 957 oraz z art. 945 § 1 pkt 1 k.c. pozwalają wskazać, że w sprawie istnieje skuteczne rozrządzenie ostatniej woli sporządzone dnia 11.04.2014 r. i to na jego podstawie winien być stwierdzony spadek”.

Skarżący powołał się też na nieważność postępowania z uwagi na udział w sprawie osób powołanych na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 3).

Odnosząc się do przytoczonych podstaw należy stwierdzić, że nawet powołanie się na naruszenie licznych wskazanych przepisów prawa materialnego i obszerne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na uznanie, że jest ona dopuszczalna. Skarżący nie uznaje bowiem, że podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenie było ustalenie, że spadkodawczyni nie wyraziła w dniu 11 kwietnia 2014 r. ostatniej woli ustnie ani w żadnej innej formie, a spisany później protokół woli tej nie uzewnętrzniał, skoro nie została ona wypowiedziana. To bowiem, czy spadkodawczyni oświadczyła ostatnią wolę ustnie w obecności świadków, czy tego nie uczyniła, stanowi okoliczność faktyczną, ustaloną przez orzekający w sprawie sąd. To ustalenie, dokonane na podstawie zebranych i poddanych ocenie dowodów, stanowi podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. Wszelkie dalsze rozważania odnośnie do tego, czy sporządzony później protokół zawiera testament ważny czy nieważny, istniejący czy nieistniejący, są zbyteczne. Istotne jest to, że Sąd Okręgowy ustalił, iż spadkodawczyni nie wyraziła ustnie swej ostatniej woli, wobec czego stwierdzenie nabycia spadku nie może nastąpić na tej podstawie.

Trzeba zatem przypomnieć brzmienie art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c., z którego wyraźnie wynika, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Skarżący zaś, powołując się na naruszenie prawa materialnego, w istocie kwestionuje to kluczowe w sprawie ustalenie, co nie może jednak odnieść zamierzonego skutku.

Skarga zatem pomimo jej obszerności i starannego opracowania, podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. Odnosząc się zaś do zarzutu nieważności

postępowania trzeba stwierdzić, że taki zarzut podlega ocenie tylko wtedy, gdy skarga jest dopuszczalna, co - jak wskazano wyżej - nie zachodzi.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 3 k.p.c.

Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, podlega oddaleniu, bowiem związany był z żądaniem odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a nie jej odrzucenia, wobec czego odpowiedź ta okazała się nieprzydatna na tym etapie postępowania.

jw